

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

De Peculio clericorum. Titulus XXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

De Peculio clericorum.

Titulus XXV.

S V M M A R I A.

- 1 Clerici duplex habent peculium profectitium quod provenit ex rebus ecclesie ut sunt bona mobilia, & prædia acquisita intuitu ecclesie ex oblationibus & ejus fructibus qua acquirunt ipsi ecclesie etiam si proprio nomine emerint.
- 2 Laicale quod ante promotionem vel post promotionem, artificio paterna successione, aut dono consanguineorum vel amicorum intuitu persona clericis obvenit & adventitium vel quasi castrense dici potest de quo libere disponunt.
- 3 Clerico qui industriam impendit in rebus ecclesie plantando usus meliorationum conceditur ad vitam etiam post dimissionem ecclesie aut privationem ob crimen.
- 4 Clericis de peculio profectitio an liceat facere testamentum vel legatum.
- 5 Profectitium peculium in dubio præsumitur.
- 6 Clericus habens utrumque patrimonium potest bona ecclesie pro victu consumere & patrimonialia aliaque lucra conservare.
- 7 Profectitium peculium reservatur successori vacante cathedrali regulari vel collegiata ecclesie.
- 8 Obvenientia quoque tempore ecclesie vacantis ac emolumentum ex jurisdictione vel alias undecunque proveniens futuro successoribus sunt reservanda.
- 9 Nisi tunc certe dignitati competat jurisdictionem ejus emolumentis.
- 10 Pœna clericorum occupantium & surripientium aut inter se dividendum bona dimissa aut obvenientia tempore vacationis.

Summa in Decretal.

11 Pœna laicorum usurpantium bona ecclesiarum vacantium sub nomine jurium.

12 Canonicatu aut portione vacante in ecclesia collegiata, bona per prædefunctum intuitu ecclesie acquisita & fructus durante vacatione cedunt capitulo.

13 Dignitate aut personatu vacante si communia sint bona dignitatis & canonicatum, tunc relicta & redditus durante vacatione devolvuntur ad capitulum si bona distincta sint tunc reservantur successoribus.

14 In ceteris quibuscunque ecclesiis & prioratibus non collegiatis quando eas vacare contigerit bona in ipsis inventa sive vacationis tempore obvenientia debent futuris successoribus reservari.

15 Pœna præsumentium re occupare.

16 In Gallia rex jure regalia mortuo episcopo habet omnia pretiosa mobilia ac tempore aperta regalia fructus episcopalis dignitatis facit suos, habet custodiam confert beneficia ac percipit omne id sede episcopali vacante quod episcopus perciperet sede repleta.

17 Regalia, custodiam, advocacionis titulum in ecclesiis, monasteriis, seu quibuslibet piis locis de novo usurpare conantium pœna.

18 Camera apostolica de stylo Curie succedit in bonis & fructibus per clericos dimissis & fructus quorumcunque beneficiorum vacantium percipit & spolia vacantur.

19 Summus Pontifex dat facultatem seu licentiam testandi de bonis intuitu ecclesie acquisitis ad certam summam & religiosis parcius cum per clausula de licentia eorum superioris.

De bonis paternis religiosis & monachis plerumque dat facultatem testandi.

20 Summus Pontifex nonnunquam bona intuitu ecclesie acquisita concedit aliis petentibus ex causa & appellatur spoliatorum concessio.

XXXX

Clerici

CLERICI diverso jure censentur exdiveritate peculii, quod duplex ꝑ habent, profectitium, quod provenit ex rebus ecclesiæ, ut sunt bona mobilia & prædia acquisita intuitu ecclesiæ ex oblationibus vel ejus fructibus qua acquiruat ipsi ecclesiæ, c. 1. c. 2. 3. & 4. hoc tit. etiam si proprio nomine emerint, c. inquirendum hoc tit. l. si ut proponis, & ibi gloss. & DD. C. de rei vend. quia clerici fructuum perceptorum sunt domini, & habent eorum proprietatem, quantum ad fidelem & debitam dispensationem faciendam sibi & suis, c. omnino 31. dist. c. studeat in fin. 50. dist. c. non satis 86. dist. late Archid. in c. statutum sub num. 13. in verb. de suo proprio de rescript. in 6. & si illicite distribuunt non tenentur ad restitutionem, sed peccant mortaliter, late Covar. in c. cum officio num. 2. & 3. de testam. plures citans, exceptis distributionibus quotidianis, in quibus plus juris & dominium consequuntur, & de illis possunt testari; Gemin. in c. unico §. qui vero nu. 3. de cler. non resid. in 6. Gemin. in c. presenti num. 15. & 18. de off. ord. in 6. Dec. cons. 279. Bolognet. ad cons. Ioan. de Anan. 87. num. 5. Covar. in c. cum in officio num. 4. de testam. & laicale quod ꝑ ante promotionem, c. 1. de testam. c. 1. & c. fixum 12. q. 2. vel post pronunciationem artificio, paterna successione, aut dono consanguineorum vel amicorum intuitu personæ, clericis obvenit, & adventitium vel quasi castrense dici potest, de quo libere possunt disponere, c. quia nos, c. relatum el. 2. vers. ceterum de testam. c. fixum 12. q. 5. gl. in summa d. q. 5. caus. 12. c. quicumque & c. seq. 12. quest. 3. & si decedant ab intestato, succedunt in eis consanguinei, & eis deficientibus ecclesia cui serviebat tempore mortis, c. 1. & ibi gloss. fin. & Can. de success. ab intest. c. si episcopus 2. resp. & c. fin. 12. qu. 5. An huiusmodi bona habeant eadem privilegia, qua bonis

ecclesiarum concessa sunt, aut ipsam patrimonium ad cuius titulum sunt promoti ad sacros ordines, vide Felin. in c. ecclesia sancta Maria, num. 7. & 10. de constit. gloss. fin. in c. cui de præben. & ibi Pan. num. 6. & 8. & Can. Couar. var. resol. lib. 1. cap. 4. num. 3. & 4. Limita quando clericus ꝑ industrias impendit in rebus ecclesiæ, plantando in solo ecclesiæ vineam, vel agella faciendo, cedit enim ecclesiæ augmentum & utilitas rebus suis annexa, concessio vsu meliorationum clerico ad vitam, etiam post dimissionem ecclesiæ, aut priuationem ob crimen: c. fin. hoc tit. & ibi Ioann. Andr. Anchar. & Can. De profectitio ꝑ etiam si consistat in mobilibus; c. ad hoc de testam. & ibi glo. & Can. qualescumque sunt clerici, & qualescumque beneficium obtineant, c. relatum el. 2. & Pan. in c. cum esses de testam. num. 2. 1. & seq. idem in d. e. 1. in 2. not. ab. de success. ab intest. Garc. de benef. part. 2. cap. 1. num. 9. & seq. tex. in c. episcopus 14. qu. 1. Couar. in c. cum in officio num. 6. de testam. licet alij distinguant inter clericos habentes administrationem, & non habentes administrationem, Gemin. post gl. in c. presenti num. 13. 14. & 15. Franc. numer. 4. & seq. de off. ord. in 6. Rot. decis. 41. ante fin. de prob. in antiq. nullum possunt facere testamentum, c. quia nos in fin. c. cum in officio c. relatum el. 2. de testam. 12. q. 5. in summa, & c. nulli, & quia Ioannes. Franc. Marc. decis. 443. part. 1. & decis. 197. part. 2. Guid. Pap. decis. 110. aut legatum, nisi tantumdem de proprii iuris facultate suppleuerint, d. c. fixum vers. fin. 6. si episcopus 12. q. 5. c. si quis qualibet 12. q. 2. ante quam testentur, post vero tantumdem conferre non possunt, Pan. in c. cum esses num. 31. de testam. aut exrat consuetudo, ut de mobilibus, pauperibus, locis religiosis, & illis qui servierunt viventibus siue consanguineis, siue alij, aliqua, iuxta servitij meritum aut elemo-

elemofynæ intuitu in vltima voluntate conferre possint, d. c. ad hac, & c. relatum el 2. vers. licet de testam. An valeat consuetudo quod clericici (nam in episcopis & prælatis) consuetudo non obtinet, Franc. Marc. qu. 445. part. 1. plures citans, & q. 197. part. 2. Couarr. in c. cum in officiis numer. 9. de testam. dicens moribus receptum esse, vt episcopus testandi licentia sit necessaria, de bonis acquisitis intuitu ecclesiæ, aut de fructibus beneficiorum suorum percipiendis post mortem vsque ad annum, ves biennium, libere possint testari, vide Fr. ne. in c. presentis numer. 2. 8. & 9. de off. ordinarij. 6. & ibi Can. Io. Royas in episc. success. c. fin. num. 39. Nicol. de Vbaldis, de success. ab intest. cler. cap. fin. circa finem, Franc. Marc. qu. 445. num. 6. & 7. par. 1. Couarr. in c. cum in officiis, nu. 7. & 9. de testam. & quomodo fructus eius anni in quo mortuus est beneficiatus sint diuidendi, vide Couarr. var. resol. lib. 1. cap. 15. num. 12. Viuentes & sui cōpotes moderate aliqua donare valēt, d. c. ad hac. dictum est supratit. de donat. Sed non immoderate, c. cum olim de priuileg. neque plures minimas facere donationes, quæ constituāt vnā grauem, Anchar. in cap. Apostolica in 10. not. & in 3. quest. de donat. & ibi Can. In dubio ꝑ prælumitur peculium profectitium, non laicale, c. 1. vbi nullatenus detineri patiaris de testam. gloss. 1. in c. 2. de success. ab intest. Pan. in c. vt vnus num. 3. hoc tit. qui refert DD. opiniones & ibi Ioan. Andr. Clericus habens ꝑ vtrumque patrimonium, potest bona ecclesiæ pro victu consumere, & patrimonialia aliaque lucra conseruare, late Menoch. de arbitr. cas. 195. libr. 2. centur. 2. vbi distinguit quatuor casus.

Profectitium peculium qui libet clericus secularis, d. c. relatum 2. c. 1. hoc tit. & regularis de consensu superioris, c. monachi §. qui vero de stat. monac. Card. in Clem. 2. §. sed &

salis in prin. de vit. & honest. clerici, habere potest, Aduentitium potest habere clericus, quicumque proprijs non renunciauit, is qui renunciauit, non potest, cap. 1. & ibi gloss. pen. de test. c. cum ad monast. in fin. de stat. monach.

Peculium profectitium ꝑ iure canonico ꝑ reseruatur successori, c. illud 12. quest. 2. & ibi gl. 1. & Can. Fran. Marc. quest. 197. part. 2. quia successor tenetur soluere debita sui prædecessoris, pro necessitate Ecclesiæ contracta, c. 1. de solut. & Can. c. presentis §. porro de off. ord. in 6. Rot. dec. 41. de prob. in antiq. vel deuoluitur ad capitulū, c. relatum el 2. §. nomine de test. iuxta infra scriptas regulas. vacante cathedrali, regulari, vel collegiata Ecclesia fructus & bona per prælatum dimissa, siue bona prælati sint distincta, siue communia prælato & capitulo, Taber. Clem. statutum n. 8. Vital. n. 38. & seqq. de elect. contrag. ibidem in verb. dimissū & Imol. sub n. 15. & 16. quæ subtiliter in inuentario fund describenda, c. charitate 12. quest. 2. debere remanere in iure ac dominio Ecclesiæ, sanxerunt canones ab apostolis editi, c. sint manifesta 12. quest. Consilium Agathense habitum anno domini 439. c. Episcopi 12. quest. 1. ac Martinus sanct. mē. Papa primus, in Concil. à se habito circa annum domini 647. c. manifesta 12. quest. 1. Confirmauit Gregorius nonus assumptus ad Pontificatum anno dom. 1227. c. 1. de testam. concordant c. 1. 2. & 3. de pecul. cleric. c. sacerdotes 12. quest. 4. & ibi Bellam & Can. l. si vt proponit & ibi post gl. 2. Bald. n. 4. & DD. c. de rei vendic. qui Canones de priuilegijs, statutis, & consuetudinibus contrarijs nullam faciunt mentionem, ex sententia Archidiaconi inc. de laicis n. 4. 12. qu. 5. Episcopus & ecclesia vocantur in semissem, ex opinione vero gloss. in c. relatum el 2. in verb. vnus, de testam, quam communiter Docto-

res sequuntur, non deuoluuntur ad capitulum, sed referuntur Episcopo & praelato, qui substituatur, *d. c. relatu el. 2. c. hac huius placiti & ibi gl. in verb. referuare. c. de laicis. illud c. nō liceat 12. quæst. 2. & vbiq. Gemin. Præpos. Bellam. & Can. dimissa autem intelliguntur deducto ære alieno, l. mulier. ff. de iur. dot. l. 2. in princ. vers. illud. ff. de collat. bon. Butr in c. presenti n. 5. de offic. ordin. in 6. Obuenientia ¶ tempore Ecclesiæ vacantis, ac emolumentum ex Iurisdictione, sigillo Curie ecclesiasticæ, vel sæcularis, vel alias vndecumque proueniens, quod ad praelatos, ecclesijs non vacantibus, pertinet per capitula & conuentus, qui in iurisdictione & administratione succedunt, *atrum est supra tit. ne se de vacante & c. deluctis expensis prius, & solutis debitibus & oneribus, vel in utilitatem ecclesiæ conuertenda, c. presenti de off. ordin. in 6. Franc. Marc. quæst. 96. part. 1. vbi n. 3. explicat. d. c. de presenti. aut futuris successoribus fideliter sunt seruanda, ex Constitutione Bonifacij Papæ octaui creati anno domini 1294. c. quoniam quidam 75. distinc. c. nō liceat 1. & 2. c. illud 12. quæst. 2. late Franc. Marc. quæst. 94. & duabus seqq. part. 1. non obstantibus priuilegijs, statutis, & consuetudinibus, de eis inter canonicos diuidendis, quales consuetudines viguisse in partibus Gallicanis attestatur gl. in d. c. quod sepe. in verb. consuetudinibus. de elect. in 6. Clem. 9. statutum de elect. nisi tunc certæ ¶ dignitati, siue in ecclesia vacante, siue in alia sit ipsa dignitas, comperat Iurisdictione cum suis emolumentis, d. Clem. statutum §. fin. Ratiō diuersitatis est quia capitulum habet custodiam, & administrat non suo sed alieno nomine, gl. in d. c. statutum. in verb. declaramus. & qui debet custodire, non debet dissipare, l. i. cui ff. de in poss. leg. seu fideic. causa ser. & c. poterit tamen vendere res perituras & pretia cu-**

stodire, *d. l. i. cui. Clerici occupantes ¶ & surripientes aut inter se diuidentes bona dimissæ; aut obuenientia huiusmodi, siue sine sæculares siue regulares, eo ipso sunt & tam diu manent ab officio & beneficijs quibuscumque & iam eis, quæ habent extra ecclesiam iudicatu, suspensi, donec plene restituerint, quicquid de bonis perceperint supradixit, d. c. quia sepe vers. nos ipsorum & ibi gl. & Can. de elect. in 6. à gradu suo periclitantur, c. nō liceat 2. 12. quæst. 2. vt rei sacrilegij prolixiore, anathemate sunt cōdemnati, c. hac huius placiti 12. quæst. 2. Cadit suspensio in regulares quia non habet vocem in capitulo, nec recipient præbendam à monasterio, sed in ergastulis, eis prouidebitur, & poena restitutionis, si non poterit fieri, quia res ablata non extat, commutabitur in corporalem, monachus enim nō habet proprium vt quid restituat, Archid. in d. c. quia sepe in fin. & ibi Fran. in fin. & Can. communiter Felin. in c. dilectus n. 3. in princ. & ibi Can. de sim. Laici vsurpantes ¶ bona ecclesiarum, sub nomine Iurium de quibus fit mentio inc. generali de elect. in 6. exceptis ijs, quibus ab ipsarum Ecclesiarum cæterorumque locorum fundatione, vel ab antiqua consuetudine dicta iura competere noscuntur, sunt ipso iure excommunicati, alias si sunt tantè vsurpatores, ex quorundam opinione, sunt excommunicandi, ex aliorum opinione sunt ipso iure excommunicati, c. de laicis. c. illud 12. quæst. 2. & ibi Bellam. Archid. Gemin. Præpos. & Can. vacante canonicatu ¶ aut portione in ecclesia, vbi est collegium clericorum, bona per prædefunctum canonicum seu beneficiatum intuitu Ecclesiæ siue præbendæ acquisita, etiam si in Ecclesia sine præbendæ distinctæ, cedunt capitulo ipsius ecclesiæ, quod rerum illarum debet canonicam distributionem & curam habere, c. relatum 2. vers. ¶*

21 *vers. nomine de testam.* & canonicus noviter
 creatus, non potest petere dicta bona,
 aut redditus, quos canonicus defunctus di-
 misit, nec fructus durante vacatione à ca-
 pitulo perceptos, *Ansar. in d. c. relatum el.*
2. sub num. 6. vers. oppono & numer. 7. & Pan.
num. 5. & Can. Pan. in c. unum genus num. 6.
de decim. quia canonicus non habet succef-
 sorem in onere & honore, *gl. in c. quod sicut*
in verb. consentire in fine de elect. & ibi Can.
 23 *post Innoc.* Si vacare contigerit † dignita-
 tem aut personatum, puta Archidiacona-
 tum, &c. in ecclesia ubi est collegium cle-
 ricorum, si communia sint omnia bona
 dignitatis & canonicatum, etiamsi plus
 cæteris capiat, bona & fructus per defun-
 ctum obtinentem dignitatem relicta, &
 redditus durante vacatione devolvuntur
 ad capitulum, *gl. in d. c. relatum 2. in verb. unus*
& ibi Pan. num. 5. & Can. communiter Franc.
in c. presenti n. 4. de off. ord. in 6. incongruum.
 namque est unam eandemq; ecclesie sub-
 stantiam duplici quodammodo jure cense-
 ri, *c. cognovimus 12. quest. 2. & ibi gl. fin. c. qua*
contra mores in princ. 8. distinct. c. cum in tua
de decim. si bona dignitatis aut personatus
 &c. distincta & divisa sint à rebus canoni-
 corum, tunc servari debent futuro successo-
 ri, *dic. relatum el 2. vers. ubi autem & ibidem gl.*
& Can. communiter c. presenti de off. ord. in 6.
 24 In cæteris † quibuscumq; Ecclesiis & prio-
 ratibus non collegiatis, tam sæcularibus,
 quam regularibus, etiam manualibus, quan-
 do eas vacare contingit, morientibus eo-
 rum rectoribus, vel ministris eorumdem,
 bona in ipsis inventa, sive vacationis tem-
 pore obvenientia, deductis necessariis &
 utilibus expensis, futuris debent successori-
 bus fideliter reservari, *c. cum vos in fin. &*
ibi Pan. n. 3. de off. ord. c. presenti in princ. eod.
 25 *in 6.* præsumentes ea occupare, † aut in suos

usus convertere, etiam ratione subjeccio-
 nis, ordinationis, vel custodiæ, Episcopi &
 eorum superiores ab ingressu Ecclesie, cæ-
 teri regulares aut læculares prælati, aut
 quæcumque ecclesiasticæ personæ, ab offi-
 cio & beneficiis quibuscumque, *gloss. in d. c.*
presenti in verb. ab off. & benef. & ibi Franc. n.
4. & Can. eo ipso sunt suspensi tam diu, quo-
usq; restitutionem fecerint de præfatis: nisi
de speciali privilegio, vel consuetudine le-
gitime præscripta, seu alia causa rationabili,
puta onere imposito in fundatione, aut sta-
tuto hoc eisdem competeret, d. c. presenti &
ibi gl. & DD. & tunc de illis bonis solum de-
bet intelligi, quæ solutis debitis contractis
in utilitatem ecclesie, Rot. decis. 41. de probat.
in antiq. l. Civitas ff. sicert. per. & ibi not. & his
quæ fuerint necessaria pro servitoribus &
ministris, ac incumbenibus oneribus, usq;
ad novos redditus supportandis congrue
reservatis, ex ipsis, reperta fuerint superesse,
d. c. presenti §. porro. Dicti sacri canones in
 Germania ad amissim observantur, *Gail ob-*
serv. 30. n. 10. & seqq. lib. 1. In Gallia Rex † ju- 16.
 re regalie, quod ab ipsarum Ecclesiarum,
 cæterorumque piorum locorum fundatio-
 ne, vel antiqua consuetudine sibi vendicat,
c. generali §. fin. de elect. in 6. mortuo episco-
 po habet omnia pretiosa mobilia, videlicet
 buffetum episcopi decedentis cum inclusis
 gemmis & pecuniis, tapeta & omnia mobi-
 lia pretiosa, adeo quod nihil in Episcopali
 palatio pro futuro successore debeat rema-
 nere, nisi saltem grossum mobile, & com-
 munis supellex, *Philip. Prob. de jur. regal. q. 2.*
n. 4. & instrumenta domus & agrorum, c. hac
huius placiti 12. q. 2. Arnulph. Ruz. de jur. regal.
priv. 54. ac tempore aperta regalie fructus
dignitatis episcopalis facit suos, Philip. Prob.
de jur. reg. in 30. priv. habet custodiam, con-
fert beneficia, ac percipit omne id sede epi-
 scopali

scopali vacante, quod episcopus perciperet sede repleta, *Arnulph. Ruz. & Philip. Prob. in d. tract. de iur. regal. per multa capita Franc. Marc. quest. 90. & 93. par. 1. & qu. 44. par. 2.* Qualia omnia iura regalia remiserunt & cesserunt, ecclesie Atrebatensis Philippus Rex Gallie anno domini 1203, regni sui vigesimo quinto, ac iterum rex Carolus 30. decembris anno domini 1392. regni 12. reservata singulis annis procuratione regibus, quando Atrebatensi existunt, *Philip. Prob. de iur. regal. quest. 60. n. 10. Egid. magister de regal. c. 3. vers. ecclesia Atrebatensis.* Gregorius Papa decimus creatus anno domini 1271. in Consilio Lugdunensi sanxit universos & singulos, qui regalia ꝑ custodiam, sive guardiam, advocacionis sive defensionis titulum, in ecclesiis, monasteriis, sive quibuslibet piis locis, de novo usurpare conantes, bona eorundem, quando vacant occupare præsumunt, quantæcumque dignitatis honore præfulgeant, clericos etiam ecclesiarum, monachos monasteriorum, & personas ceteras locorum eorundem, qui hoc fieri procurant, eo ipso excommunicationis sententia subiacere, illos vero, qui se, ut deberent, talia facientibus, non opponunt, de proventibus ecclesiarum seu locorum ipsorum, pro tempore quo præmissa sine debita contradictione permiserint, aliquid percipere, districtius inhiabit; c. *generalis de elect. in 6. sed compilatio libri sexti in Francia non recipitur ut attestatur ibidem glos. in casu positione.* ac monet eos qui ab ipsarum ecclesiarum ceterorumque locorum fundatione, vel ab antiqua consuetudine iura sibi huiusmodi vendicant, ut ab illorum abusu prudenter abstineant, & quod ea quæ non pertinent ad fructus seu redditus provenientes tempore vacationis non usurpent. *d. c. generalis §. fin. De stylo Curie & ex Confit.*

summ. Pont. Camera Apostolica ꝑ succedit in bonis & fructibus per Clericos dimissis, & fructus quorumcumque beneficiorum vacantium percipit, *Bellam. decis. 754. num. 4. Rot. decis. 41. de prob. in antiq. Guiel. Redon. in tract. de bon. per pers. eccles. intui. eccles. acquisit. post mort. relic. vulgo spolia nuncupat. etiam regularium, manualium, prioratum, qui non sunt de mensa & spolia vocantur, Clem. unica & ibi glos. in verb. revocari vers. & scias de supp. neglig. pralat. & ibi DD. Quarant. in sum. bullar. in verb. spolia clericorum.* Interdum summus ꝑ Pontifex dat per breve facultatem sive licentiam testandi de bonis intuitu ecclesie acquisitis ad certam summam arbitrio Papæ, religiosis parcius, & cum clausula de licentia eorum superioris, *arg. c. cum ad monasterium de stat. Mon. & Can. reg. arg. Clem. Religiosus de procur. las. in authen. ingresi n. 11. & seqq. c. de sacros. eccles. Covar. in c. cum in officio n. 7. & seqq. de testam.* pro parva summa datur in forma, nec consuevit in tali casu componi cum Datario, alias solvitur compositio. *staph. de lit. apost. in forma brevis in princ. à num. 14. usque ad fin. Prob. Monach. n. 6. & seqq. de sepult. plures citans las. remissive in l. si quando n. 2. c. de inoff. test.* De bonis paternis ꝑ religiosis, & Monachis plerumque dat facultatem testandi, quæ intelligenda venit, quod possint testari secundum jus canonicum, & non secundum jus civile, *las. in d. l. si quando. fin. num. 1.* Nonnunquam bona huiusmodi intuitu ecclesie acquisita concedit, aliis petentibus ex causa, eosque surrogat in locum Camere Apostolicæ, & appellatur spoliorum concessio, *Mand. de sign. gratia, licentia testandi, & spoliorum concessio.*

* *